

Nr 163.

Av herr **Gustafson, Fritiof m. fl.**, om ökat anslag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk.

Då riksdagen 1927 beslutade om bidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk mottogs detta beslut ute i bygderna med stor tillfredsställelse. Man kände att ett kraftigt stöd gavs för åstadkommandet av sådant arbete, som för den enskilde i de flesta fall icke utan bidrag i någon form var möjligt att utföra.

De från och med 1928 lämnade statsbidragen ha medfört en kraftigt ökad nyodling och betesförbättring vid de mindre jordbruk — under 10 hektar åker — som kunnat erhålla bidrag till ifrågavarande ändamål. Sålunda åstadkomna nyodlingar och betesförbättringar hava medfört icke endast bättre bärighet av det jordbruk, där förbättringarna åstadkommits, utan även arbetstillfällen för personer, som eljest måst söka sysselsättning vid sidan om jordbruket.

För vårt lands strävsamma mindre jordbrukare bereda nämnda statsbidrag således ökade möjligheter till en bättre ställning. Inte minst betydelsefullt härvidlag är att småbrukarna känna sig understödda i sin strävan, att genom uppodling bereda sysselsättning åt sin familj och skapa nya värden genom odling av förut ofruktbar mark.

Ansökningar om bidrag ha senaste året ingivits i sådan mängd, att de av riksdagen år 1928 anvisade medlen för budgetåret 1929/1930, 800,000 kronor, visat sig alldeles otillräckliga. Kungl. Maj:t har i år föreslagit riksdagen anvisa 1,000,000 kronor till utlämnande av statsbidrag till förutnämnda ändamål och har därvid departementschefen framfört övertygande skäl för en sådan höjning av anslaget. Emellertid torde med visshet kunna förutsättas, att även det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet skall visa sig alldeles otillräckligt. Sålunda har från hushållningssällskapen ingivits ansökningar om statsbidrag för år 1929 med 2,167,983 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att en fjärdedel av anslaget skulle avses till bidrag för betesförbättring. De senare åren ha kultiverade beten alltmer börjat anses såsom ett synnerligen viktigt hjälpmedel vid åstadkommandet av bättre lönsamhet av kreatursskötseln. I allt högre grad börjar den animaliska produktionen grundas på utsträckt betesgång, och torde anordnandet av kultiverade beten vara av lika stor betydelse för jordbrukets utveckling som nyod-

ling till åker. I synnerhet vid mindre jordbruk har kreaturens betesgång hittills huvudsakligen baserats på bete i skogsmark. Därigenom har skogens återväxt äventyrats och förhindrats i ganska hög grad. För åstadkommandet av en rationell skogsvård söker man nu så mycket som möjligt förhindra betning i skogsmark. Genom avskiljandet av mindre, för beteskultur lämpliga delar av skogsmarken till betesområde, som väl skött förmår lämna minst lika stor betesavkastning som förutvarande hela skogsområdet, vinnes givetvis stora fördelar för skogsskötseln. Statsbidragen till betesförbättringar befrämja i hög grad den åstundade »boskillnaden» mellan skog och bete och verka således gynnsamt även i skogligt hänseende. Det synes därför böra tagas i övervägande, om ej större del av anslaget än fjärdedelen bör avses till betesförbättringar.

Ävenledes torde kunna ifrågasättas, huruvida ej bestämmelserna för bidrags erhållande i vissa fall böra förändras i syfte att erhålla en än bättre effekt av de utlämnade bidragen genom dess sammanförande med utlämnande av betesförbättringslån. Särskild motion med yrkande om utredning i detta syfte har samtidigt avlämnats. Osannolikt är ej, att sådan utredning kommer att giva vid handen, att en tillfredsställande betesförbättring kan ernås utan att sådan fortgående stegring av anslagsbehovet behöver ifrågakomma som hittills varit fallet.

Dock torde ej vara möjligt att åstadkomma behövlig nyodling och betesförbättring vid s. k. ofullständiga jordbruk med mindre anslag än det, som efter verkställd utredning föreslogs av 1925 års kolonisationskommitté, eller 1,500,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte för utlämnande under år 1930 av statsbidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,500,000 kronor, därav intill 500,000 kronor må användas till utlämnande av statsbidrag till betesförbättringar.

Stockholm den 21 januari 1929.

Fritiof Gustafson.

Ernst Lundell.

M. Svensson.

August W. Johansson.

N. Gabrielsson.

K. J. Gustafsson.